Dr. Tatyana Bošković Bosh: Ubijanje simptoma je investicija u buduću težu bolest

Za '*Plavu Zvijezdu*' napisala:
Jelena Petrović

https://plavazvijezda.com/dr-tatyana-boskovic-bosh-ubijanje-simptoma-je-investicija-u-buducu-tezu-bolest/

Morate da čujete različite strane da biste pokušali razumjeti ono što se danas dešava sa zdravljem čovjeka. Zato sam tog dana otišla da razgovaram sa doktorkom Tatyanom Bošković Bosh, koja je još tokom postojanja Jugoslavije napustila standardnu medicinu i odlučila da bolesti liječi na drugačiji način.

Rekli su joj da za nju nema lijeka i da će cijeli život morati da uzima terapiju. Kao mlada, pametna, uporna i lijepa djevojka nije mogla da živi sa takvom dijagnozom i odlučila je da se sama izliječi. Prestala je da uzima terapiju koju su joj doktori prepisivali i upisala Medicinski fakultet u Sarajevu. Završila je studije sa 23 godine i sa visokim ocjenama, a potom je počela raditi u struci. Nakon svega izašla je iz zvanične medicine i otišla u London gdje je sa svojim suprugom i kolegom osnovala Bioregulatornu medicinu, koju je koristila i za svoje izliječenje. Bili su bračni par koji je 24 sata dnevno izgarao u oblastima prirodnog iscjeliteljstva. Zajedno su postavili temelje nove medicinske paradigme koju su nazvali Bioregulatorna medicina, a 1994. godine su u centru Londona osnovali prvu kliničku i edukacionu instituciju iz Bioregulatorne medicine – Biomedicinski Centar.

„P0SLIJE ZAVRŠENOG MEDICINSKOG FAKULTETA SHVATILA SAM DA NE ZNAM NIŠTA O LJUDSKOM ZDRAVLJU.“

Doktorka Tatyana je preko 30 godina živjela i radila u Londonu. Tamo joj je 2000. godine dodijeljena nagrada Mileniuma za doprinos u liječenju Post-traumatskog stresnog poremećaja njenom autentičnom integrativnom metodom.

Od 2020. godine živi na relaciji London – Sutomore, jer doktorka je i dalje radno angažovana u Londonu na The Hale Clinic, a ordinaciju ima i u Sutomoru. Ipak, nakon intenzivnog pionirskog rada i razvoda, a sa povratkom u svoju domovinu, ušla je u fazu kada njen životni tempo može biti opušteniji, sa više uživanja u životu, najbližima i humanitarnom radu zbog čega je osnovala NVO Ecobiom Montenegro.

U ovom razgovoru je prisutan svojevrsni bunt, koji će se razumjeti tek kada se pročita doktorkina priča u cjelosti.

”Ja ne mogu da krivim mlade naraštaje koji izlaze sa Medicinskog fakulteta. I sama sam bila takva – mlada, entuzijastična i nesvjesna da sam sa medicinskom diplomom i ulaskom u državni zdravstveni sistem dovedena u zabludu da jesam vrlo kompetentna po pitanju ljudskog zdravlja.” – riječi su s početka našeg razgovora.

• Pa zar nijeste bili kompetentni, i vi i svi kojima želimo da vjerujemo kada izlazite sa tog fakulteta?
Jelena, sama sam izašla iz tog sistema, i kao pacijent i kao ljekar opšte prakse, a to mi daje pravo da vam ispričam cijelu ovu priču iz autentične perspektive.

• Šta se dogodilo?
Bila sam vrlo radoznala i mlada ljekarka opšte prakse. Za vrijeme stažiranja sam upisala i postdiplomske studije iz farmakologije, a sa 27 godina sam svoje zanimanje za akupunkturu zaokružila time što sam postala prvi ljekar akupunkturolog u Sarajevu. A onda sam otišla u London da dalje istražujem i usavršavam se.

• Ali prvo ste radili kao ljekar opšte prakse. Šta se dogodilo te ste rekli da je dosta?
Da, radila sam kao ljekar opšte prakse u Sarajevu i pred sobom imala red pacijenata. Srčano sam im se predavala: išla sam u prekovremene kućne posjete, a u terapije sam uvela boje, muziku, čajeve i čitav niz načina koji podstiču ozdravljenje.

Sve to rezultira time da pacijenti počinju da mi vjeruju i otvaraju mi svoje duše, a ja počinjem da prepoznajem u njima probleme i analogije o kojima nismo učeni tokom studija. Tako krećem da istražujem. Čitam i stare knjige pokušavajući da nađem odgovore u djelima medicinskih genija koji su ušli u istoriju, ali nažalost ne i na medicinske fakultete. Istražujem prirodnu medicinu, upisujem kurseve iz akupunkture, masaže… Sve je to bio suvi entuzijazam!

Ipak, ženi u patrijarhalnoj sredini nije lako da iskorači, bez obzira na to koliko sam se isticala svojim radom i koliko su me pacijenti poštovali; bez obzira i na svoje visoke ocjene, posvećenost pacijentima i potrebom za konstantnim istraživanjem. Sve to nije bilo dovoljno za malu sredinu, niti je ta sredina

mogla da mi ponudi ono čemu sam ja težila. Tako sam vrlo brzo shvatila da su mi konvencionalni medicinskim okviri i Sarajevo postali pretjesni, a želja za drugačijim znanjima prevelika.

Uz sve to, ne smijete da zaboravite, da sam ja u profesiji koju sam odabrala imala glavni motiv – da izliječim sebe od hronične bolesti koja mi je dijagnosticirana u djetinjstvu, a koju je medicina smatrala neizlječivom. Zato je moja edukacija morala da bude konstanta.

• Čemu vas je London naučio?
London je riznica znanja. Tamo sam sebi dala mogućnost da sagledam medicinu van akademskih medicinskih okvira. Bila je to jedna od mojih bolnijih spoznaja: shvatila sam da ja zapravo nemam pojma o ljudskom zdravlju i kako se ono gradi! To je bio šok za mene i šamarčina na profesionalni ego koji nije bilo lako prihvatiti!

Zato i razumijem ljekarske zablude i vrlo je moguće da te zablude ni ja ne bih razbijala da nisam bila ucjenjena vlastitim zdravstvenim stanjem.

Pitala sam doktorku da li je bio lagan put usavršavanja u Londonu. Odgovara mi:

“Moje učenje u Londonu je bilo danonoćno! I nije bilo lako jer u početku nismo, ni suprug, ni ja, imali engleske pasoše. Morali smo raditi na crno nisko platežne poslove i živjeti u neuslovnim sobama. To su uslovi kada ni miša ne možete istrijebiti, pa ga onda usvojite! Ali i u takvim situacijama učili smo i ne bih vam nikad mogla opisati taj entuzijazam! Posebno sam cijenila što sam i po desetak knjiga mogla podići iz londonske biblioteke, potpuno besplatno, i istraživati terapije kojima sam težila, kao i one o kojima sam do tada samo načula.”

„ČAK NI HIPOKRATA NISMO ISTRAŽIVALI NA FAKULTETU, TE SMO PRILIKOM PRIMANJA DIPLOME SAMO PROČITALI HIPOKRATOVU ZAKLETVU”

• Šta ste zamjerali tadašnjoj medicini kakvu ste je poznavali sa svojih nepunih 30 godina?
Nije se smjelo desiti da se sa medicinskih fakulteta izbace predmeti kao što su ‘Medicinska etika’ ili ‘Istorija medicine’, tako da sam ja tek u Londonu počela da shvatam suštinu i napajam se dijelima Štajnera, Rajha, Bejtsa, Gersona, Rekevega i drugih medicinskih velikana. Jelena, većina vrhunskih medicinskih pionira je proglašena šarlatanima, te skoro u potpunosti izbrisana iz medicinske istorije, a njihova znanja i dostignuća su potisnuta! Čak ni Hipokrata nismo istraživali na fakultetu, već je studentima rečeno da su to zastarjela znanja pisana starinskim jezikom, te smo prilikom primanja diplome samo pročitali Hipokratovu zakletvu.

• Šta su oni zapravo *zgriješili*?
Zgriješili su što su istraživali nepoznate i zabranjene teritorije i hrabro se borili protiv medicinske dogme svoga vremena, a da se pri tom nisu dali korumpirati, komercijalizirati, podmititi ili tehnokratizirati. Mnogi su zbog toga izgubili svoje živote ili profesionalne reputacije, a da većina savremenih ljekara današnjice nije ni čula za ove medicinske heroje.

Evo vam primjera potisnutog ‘zastarjelog’ znanja: Hipokrat kaže da ono što voda ne ispere ili vatra ne sagori teško je izlječivo. I šta je tu nejasno kada se kaže da ono što se ne očisti kroz znoj, šlajm, urin, fekalije, povraćanje, suze i slično – mora inflamacija, tj. upala, iliti vatra da sagori? A ako ne sagori, onda nastaju hronične degenerativne i maligne bolesti. U prevodu – ne ubijajte rutinski upalu, već radite na detoksifikaciji tijela! A koji su danas najčešće prepisivani lijekovi u svijetu? Antiinflamatorni, tj. protivupalni! Pa se onda svi neprijatno iznenade kad čuju da statistike pokazuju rast degenerativnih i malignih oboljenja.

„DOBRE KINCIDENCIJE SU NAS UVIJEK PRATILE I PRAVI PUTEVI SE SAMI OTVARALI”

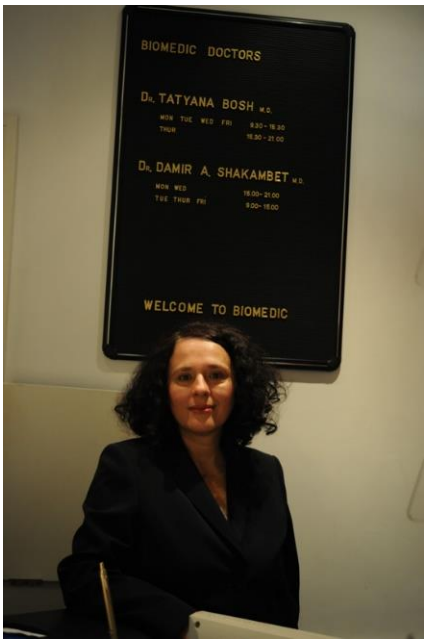

• Jesu li vam se otvarali putevi u Londonu?
Jesu, jer ‘sreća prati hrabre’ – mada to nismo uviđali na početku. Dok smo suprug i ja sa kćerkom Miriam živjeli pod bazičnim egzistencijalnim uslovima, nismo shvatali da nas više sile ipak bezuslovno podržavaju.

Ispričaću vam samo podatak da se pored male sobe u kojoj smo u početku stanovali, na sam dan našeg useljenja, otvorila i najbolja knjižara. Prodavala je knjige sa naslovima kao da sam ih ja birala, uključujući i starinske medicinske knjige koje su već odavno izašle iz štampe! Nismo imali novca da ih kupujemo, ali vlasnik knjižare nas je zavolio i dozvolio nam da čitamo besplatno. Tako je prostor njegove knjižare postala naša radna soba! Možete zamisliti šta nam je to značilo, a podsjećam da je to bilo vrijeme prije interneta.

Vremenom smo se i suprug i ja počeli usavršavati, završavati razne kurseve i finansijski ojačavati – sve dok nismo stali na svoje noge i postali spremni da ponudimo svijetu novu medicinsku paradigmu, koju smo nazvali Bioregulatorna Medicina.

• Postoji li ta knjižara i danas?
Neobično je bilo i to da se ta knjižara zatvorila baš u istoj sedmici kada smo se mi selili iz tog dijela Londona u bolji život. Izgledalo je kao da nam se sam Bog nasmiješio i rekao: “Ne brinite, ja ću vam uvijek dati sve ono što vam suštinski treba!”

Da, dobre koincidencije su nas uvijek pratile i pravi putevi se sami otvarali, iako su nam često na prvi pogled izgledali samo kao nove nevolje i izazovi.

„ISCIJELITELJSTVO BIOREGULATORNOM MEDICINOM JE KOMBINACIJA DUHOVNOSTI, NAUKE I UMJETNOSTI”

Doktorka Tatyana Bošković mi kaže: “Medicinski fakultet sam završila za pet godina, a bioregulatorne i regeneratorne terapijske pristupe sam studirala narednih 30 godina! U prevodu, studirala sam zdravlje

šest puta duže od konvencionalne medicine i to sve da bih shvatila šta je zdravlje, kako se ono gradi i kako se zdravljem liječi."

• **Doktorka, na čemu bazirate medicinsko iscjeliteljstvo bioregulatornom medicinom?**
To je kombinacija duhovnosti, nauke i umjetnosti. Kada smo shvatili da je i duhovnost dio iscjeliteljstva, suprug i ja smo počeli da istražujemo antropozofiju, Frojdovu psihoanalizu i razne post-jungijanske i neo-rajhijanske vidove psihoterapija, kao i razne religijske spise. Osnivač antropozofije, dr Štajner, je bio jasan: ljekar mora da završi medicinu, ali i duhovnu školu.

Kada smo uvidjeli otjelotvorenja bolesti sa psihe na tijelo – istraživali smo i izučavali razne fizikalne oblike terapija poput kiropraktike, ostopatije, limfne drenaže, kraniosakralne terapije, iridologije, kineziologije i slično. Uporedo smo istraživali i studirali nutricionizam, herbalizam, homopatsku medicinu, kinesku, tibetansku, ajurvedsku… Sve je to bilo u svrhe njihove naučne integracije u jedinstvenu bioregulatornu medicinu. Vjerujem da je ova znanja moguće i neophodno vratiti u legitimno državno zdravstvo, tj. inkorporirati unutar konvencionalne medicine.

• **Da li smatrate da je pogrešno što se današnja medicina fokusira na bolest?**
Ne smatram da je to pogrešno, jer istina je, naravno, da postoje situacije kada je hirurgija jedini spas; ili kada pacijent, na primjer, ima anafilaktički šok i mora hitno primiti stereode. Tada se nema ni vremena, ni smisla za jačanje zdravlja. Problem nije u konvencionalnoj medicini što se fokusira na bolest, već u tom njenom ekskluzivitetu.

Medicina je u svom korijenu zamišljena i bazirana da vodi u iscjeliteljstvo, a ne da bude primarno fokusirana na dijagnostiku komercijalno izmišljenih dijagnoza. Skoro ni jedan farmaceutski lijek nije preživio jednu generaciju a da nije zamijenjem novim, drugačijim i skupljim – dok se ljekovi tibetanske ili kineske medicine prepisuju hiljadama godina.

• **Šta smatrate da je rješenje?**
Ono što je najvažnije jeste da se terapijske metode koje jačaju zdravlje što prije vrate pod okrilje moderne medicine, gdje im je i mjesto, a za to su potrebni sljedeći preduslovi: 1. da se u svemu mora znati red i poredak, što znači da se prvo trebaju sagledati medicinski korijeni i shvatiti kako, kada i zašto se razvoj moderne medicine u potpunosti otuđio od njih; 2. pravilno shvatili uzroke, posljedice i analogije izmedju zdravlja i bolesti kako bi konvencionalna medicina i prirodna medicina mogle da se nadopunjuju po potrebi. 3. ovako integrisanu alternativnu medicinu inkorporisati unutar naučnih i legalnih okvira savremene medicine, kako bi ljekari najzad bili u punoj kontroli i zdravlja i bolesti, kao i u kontroli anarhičnog rasta alternativnih terapeuta.

• **Jesmo li u Crnoj Gori spremni za takva znanja?**
Mogućnost saradnje između alternativne medicine i primarne zdravstvene zaštite svakako postoji. Ja imam, ne samo razrađenu mogućnost, nego i kompletne programe, kurseve i terapijske obrasce neophodne za tu integraciju. U to je uloženo preko 40 godina moga rada i nudim ga Crnoj Gori kao autentičnu metodologiju.

To ne samo da rješava goruće probleme zdravstva i daje već gotov produkt neophodan za integraciju alternativne medicine u postojeći zdravstveni sistem, već nudi Crnoj Gori mnogo jači novi brend. Zamislite Crnu Goru kao ekološku državu – ali sa Bio-Eko brendom! Znate li da se većina detoksifikacionih i regeneratornih terapija zasniva baš na onome u čemu Crna Gora obiluje: morska so,

jabukovo sirće, bijeli luk, maslinovo ulje… a da ne pominjem ostale herbalije, voće ili hidro i helio terapiju?! Onda možete zamisliti šta bi to značilo ne samo za zdravstvo, već i za ekonomiju, turizam, transport, te generalno za običnog radnika i seljaka. Ali Crna Gora još nije spremna. Očigledno je da treba proći još vremena kako bi se stvorili uslovi za ovakve inovacije.

„KADA SE PREPOZNA GDJE SU ZDRAVSTVENI RESURSI PALI I GDJE BI IH TREBALO STIMULISATI, BOLEST SE SAMA TOPI“

Danas postoje aparati za rano otkrivanje bolesti, mnogo više govorimo o imunitetu i kako da isti ojačamo, imamo mnogo veća saznanja o alternativnim metodama kojima možemo ostati što duže zdravi – ali čini mi se da nikada nije bilo toliko nezdravosti kao sada. Zato sam pitala doktorku: šta nam se to dešava i u čemu griješimo? Odgovara mi:

“Kurativna medicina je predstavljena kao područje medicinske djelatnosti koje se bavi liječenjem bolesti. Ali zapravo istina je da kurativna medicina ne nudi izlječenje, već ubijanje simptoma bolesti. E tu nastaje problem: svaki simptom – od kašlja i temperature do maligne ćelije je odgovor samoregulatornih mehanizama tijela na bolest. Ubijanje simptoma, da bi se očistila klinička slika, je zapravo investicija u potencijalnu buduću težu bolest! To je dobijanje bitki i gubljenje ratova. Ali kada se prepozna gdje su zdravstveni resursi pali i gdje ih treba stimulisati, bolest se sama topi. “

Doktorka mi je to objasnila primjerima:

“Zamislite dijete koje ima hronični dermatitis ili ekcem i doktor mu prepiše kortikosteroide i/ili antibiotike. I simptomi će se povući. Jelena, da se razumijemo, doktor će ovo najčešće učiniti iz najboljih težnji, ali znate da je ‘*put do pakla često popločan dobrim namjerama’*. Dobre namjere nisu dovoljne, a doktori će baš iz tih dobrih namjera i svome djetetu to isto prepisati. Povjerovali su da je laž istina i u to vjerovanje stavili i srce i dušu. Ali istina je zapravo da se bolest na taj način gura dublje i da se vremenom najčešće javljaju novi simptomi neke druge i teže bolesti, dok se čini da je prijeđašnja bolest izliječena. Ubijanje simptoma je kao da stavljate puder na lice puno akni.

Dakle, kad se poslije par sedmica, mjeseci ili godina pojavi, na primjer, astma kod tog dijeteta, to se onda tretira kao nova i neovisna bolest. Ljekari zapravo prepoznaju tu čestu korelaciju izmedju prijađašnjeg ekcema i sadašnje astme, ali joj ne daju veći značaj, niti vide svoj dio odgovornosti u tome.”

• Da li se tu nalazi i odgovor zašto nam se vraćaju bolesti koje smo pobijedili ili se prenose na neki drugi organ?
Naravno! Bolest se razvija kroz vrijeme i različita tkiva, a kad se potiskuje simptomatskom terapijom napada sve dublje samoregulatorne mehanizme. Stoga i manifestuje različite kliničke slike, zbog kojih se vremenom mijenjaju i dijagnoze.

• Kako bioregulatorna medicina može da nam pomogne i šta konkretno ona podrazumijeva?
Na prvoj godini medicine se uči da je bolest homeostatski disbalans, pri čemu je homeostaza samoregulatorni mehanizam tijela. Zašto onda ne regulišemo samoregulatorne mehanizme? Možda zato što time trajno liječimo pacijenta i razvijamo njegove stvarne potencijale. Ili zato što se tako

individualiziran medicinski pristup ne može komercijalizovati obzirom da koliko smo različiti vizuelno, toliko su nam i zdravstvene slabosti različite.

Stoga smo osnovali bioregulatornu medicinu sa ciljem da dijagnostikuje – ne dijagnoze – već oslabljene prirodne zdravstvene resurse čovjeka, te da ih stimuliše i jača. Samoregulatorni mehanizmi u svakom čovjeku su prirodno programirani da iscjeljuju, regenerišu i grade optimalno zdravlje.

• **Kakvo je vaše iskustvo: da li ljudi dolaze lakše kod vas ili kod ljekara standardne medicine?**
Standardna medicina se mora mijenjati. Ja zapravo vjerujem da su upravo ljekari i njihove porodice najveće žrtve medicinske profesije. Zbog medicinskih dogmi koje su usvojene kao normativi, ljekari često nesvjesno iritiraju zdravlje svojih pacijenata, ali i zdravlje svojih porodica, prijatelja i svoje lično. No, to naravno ne znači da liste pacijenata standardne medicine nisu ogromne, pogotovo u državnom sektoru gdje su usluge besplatne. Osim toga većina pacijenata i ne zna da postoje druge opcije, ili ako i znaju nisu platežno sposobni za privatni sektor.

Što se tiče liste mojih pacijenata kao doktora bioregulatorne medicine, ona se sporo gradila jer sam nudila autentični i pionirski produkt, a pritom radila privatno i van poznatog medicinskog sistema. Ipak, reputacija mi je rasla vremenom, a pogotovo nakon mog intervjua koji je objavljen u *Times*-u krajem devedesetih. Tako da sam tek početkom novog milenijuma imala liste čekanja, a dvadeset godina potom sam morala otići iz Londona i preseliti se u Crnu Goru – kako bih sebi dala više prostora za lične potrebe.

• **Da li pacijenti prvo dođu vama kada im je zdravlje narušeno?**
Kod mene pacijenti obično dolaze nakon što zaključe da im konvencionalna medicina nije mogla pomoći. No, ono što je važno jeste da je svjetski pokret ljekara integrativne i bioregulatorne medicine veliki i da uprkos svim restrikcijama – nastavlja da raste i sve više dobija na značaju. Sve ima svoj razvojni put. Na moj kurs su dolazili ljekari iz cijelog svijeta. To su uglavnom mladi ljekari koji žude da istražuju inovacije. Vodili smo kurseve iz Bioregulatorne medicine u Engleskoj, Irskoj, Australiji, Kanadi, Kolumbiji, Boliviji, šSan Salvadoru, Indiji… Hiljade ljekara je već upućeno u bioregulatornu medicinu.

„KADA STE MOTIVISANI POTREBOM ZA IZLJEČENJEM, ŽELJOM ZA POTOMSTVOM I MOGUĆNOŠĆU NORMALNOG ŽIVOTA, ONDA TU VIŠE NEMA MJESTA ZA UPISIVANJE MEDICINSKOG FAKULTETA IZ AKADEMSKOG SNOBIZMA“

Na početku našeg susreta doktorka Bošković je navela osnovni motiv zbog kojeg je završila Medicinski fakultet, a sada sam je zamolila da mi priča o tome:

„Jelena, ja sam u ranom djetinjstvu bila jako bolesna od hronične autoimune bolesti koja se smatrala neizlječivom. Moja dijagnoza je sugerisala da možda neću preživjeti ni tridesete godine. Terapija je bila intenzivna i trebala sam je trajno uzimati kako ne bih dolazila u kontakt sa često prisutnom bakterijom, koju je moj imuni sistem pogrešno *čitao*, te je umjesto bakterije razarao moja tkiva i organe. “

• **Šta je to sve značilo?**
Značilo je da sam kao dijete često bila na bolničkom liječenju, da sam boravila mjesecima po dječijim odmarališima gdje sam se sama trudila da naučim sve što propuštam u školi, da sam po savjetima ljekara trebala trajno uzimati antibiotike preventivno, čak su mojoj sestri i meni izvadili i krajnike kako bi minimalizirali mogućnost upala. Dalje, u osnovnoj i srednjoj školi nisam smjela raditi fizičko kako se ne

bih zamarala, niti sam se smjela zamarati van škole, a do svoje osamnaeste godine išla sam redovno na injekcije koje su mi ubijale imunitet. Rečeno mi je da mi u budućnosti porodjaj nije preporučljiv jer bi mi jako opteretio srce…

Ukratko, čitavim načinom liječenja moje zdravlje je bilo uništavano. Maštala sam kako ću čim postanem punoljetna sama da donosim odluke o svom zdravlju, kako nikada više neću primiti ni jednu antibiotsku injekciju, kako ću trčati i plesati koliko ja želim – ali ću i tražiti, ako treba i po cijelom svijetu, način kako da moduliram svoj imuni sistem da me štiti i liječi – umjesto da mi napada sopstvene ćelije, tkiva i organe.

• **Kako sve to utiče na mladu djevojku?**
Izrasla sam u samouvjerenu djevojku koja nije prihvatala da bude vezana za bolnice i ljekare, već je samoinicijativno prekinula terapiju i odlučila da završi medicinu kako bi sama sebe liječila i slobodno putovala po svijetu. Jelena, kada ste motivisani potrebom za izlječenjem, željom za potomstvom i mogućnošću normalnog života, onda tu više nema mjesta za upisivanje Medicinskog fakulteta zbog akademskog snobizma.

„ZA MENE VIŠE NE POSTOJE NEIZLJEČIVE BOLESTI, VEĆ SAMO NEIZLJEČIVI MEDICINSKI PRISTUPI“

• **I pored svih prognoza: porodili ste se dva puta.**
Naravno, jer sam u međuvremenu regenerisala svoje srce i tijelo i naučila da ono što ljekari zovu neizlječivim, ja tako ne zovem. Za mene više ne postoje neizlječive bolesti, već samo neizlječivi medicinski pristupi. Ispričaću vam situacije iz obje trudnoće:

Roditelji su me naučili da ne smijem da lažem. Zato kada su me u Londonu, u prvoj trudnoći, ljekari pitali o mojoj medicinskoj istoriji, rekla sam im, naravno, istinu. Prvo su bili iznenadjeni da sam se usudila da zatrudnim, a potom me odmah uputili na analize.

Pošto nisu našli znakove prvobitnih poremećaja srčanih valvula, šum srca ili ikakvu bolest, a ideja o iscjeljiteljstvu im je bila neprihvatljiva jer su naučeni da misle da im specijalizacije garantuju svo znanje iz tih oblasti – bilo im je lakše da zaključe da govorim neistinu. Jednostavno: bili su ljuti, na sebe i na mene, što su povjerovali u moju medicinsku istoriju i nepotrebno mi radili skupe dijagnostičke analize. Bilo je zaludu da im govorim o mom debelom medicinskom kartonu u kome je precizno vođen cijeli istorijat moje bolesti.

Pred drugi porođaj sam, naravno, bila mudrija i nisam ni pomišljala da im išta govorim, već sam se samo fokusirala da mi rezervišu mjesto za porođaj.

“TIJELO NIJE U STANJU DA LAŽE“

• **Doktorka, kod vas pacijent ostane i sat vremena. Da li to znači da smo željni razgovora?**
Jelena, vas može da sasluša i dobar prijatelj, ali na nivou terapeut – pacijent govorimo o drugačijem slušanju. Mora se imati duboka i automatska empatija, jer je empatija neophodna za dijagnostiku, kao i

za kvalitet terapijskog procesa. Ali, mora se isto tako znati i da je empatija duža od kratkog perioda štetna i za pacijenta i za ljekara. U protivnom oboje završe u niskim frekvencijama, što je investicija u bolest.

Osim toga, bolest je najšešće bazirana na samoporicanju, a pacijent vam može samo reći ono što ga akutno muči i što nije otišlo dublje u njegova tkiva. A ono što je otišlo dublje je već otjelotvoreno u ekcem, multiplu sklerozu i druge bolesti. Tada pacijent više nema svijesnost o tome. Ne prepoznaje svoj bijes skriven u ekcemu ili ogorčenje u suštini svoje multiple skleroze. Terapeut bi morao da zna te psihosomatske analogije.

• **Možete li da iz detalja mimo nalaza preopoznate u čemu je disbalans?**
Ja primarno pratim držanje tijela kod mojih pacijenata, boju glasa, riječi koje koristi, šarenice i zjenice, tikove, stanje kože, miris tijela, jezik, puls, obrasce tjelesne tenzije i rigiditeta… uz konvencionalni medicinski pregled.
To je totalni fokus na čovjeka, jer čovjek je biblioteka svojih životnih iskustava; otvoreni biološki sistem koji stalno ukazuje na to gdje je problem i koji su puteve do izlječenja.

Pratim i analogije svega i to vrlo detaljno. Čak i prije našeg susreta moramo odraditi i dogovoriti detalje, tako da kada se pacijent i ja vidimo mogu već u startu da naslutim u kojim sferama mogu biti problemi, koji će nerv, najvjerovatnije, biti priklješten, gdje će biti tenzija, gdje će trebati izdrenirati limfu ili koji kralježnjak će biti dislociran. To je naravno i stvar iskustva, mada se bioregulatorna medicina upravo i bavi spoznajama i definisanjem svih nivoa psihosomatskih korelacija, te načinom njihovog uskladjivanja.

• **Imate li iskustvo da prepoznate kada pacijent, iz nekog razloga, nešto prećuti?**
Ljudi mogu da lažu i svjesno i nesvjesno, ali oni koji dolaze kod mene su uglavnom ljudi sa većim personalnim integritetom i koji žele da rade na svom razvoju. To su ljudi koji principijelno svjesno govore istinu, ali sebe ipak nesvjesno mogu da prevare – i baš u tom nesvjesnom samoporicanju jeste najčešći začetak patologije.
Srećom, tijelo nije u stanju da laže, te se potisnuta istina može pročitati iz govora tijela, zjenica koje su najbolji detektor laži, boje glasa, obrazaca raznih tjelesnih restrikcija…

Sve to me vodi da prepoznam šta je potisnuto i gdje je zapravo trauma zazidana: u kojem je tkivu ili oganu, koja je arterija ili vena pod kompresijom; gdje je limfa ili energetski kanal u zastoju… Odatle se ulazi u spoznaju kako se sve to prevodi u biohemijski poremećaj i kako cijeli psihosomatski sistem trpi. To je pravi morbiditet, a dijagnoza je samo ambalaža.

Drugim riječima, ja tako dobijam jasnu povratnu informaciju šta treba bioregulisati – promijeniti, osloboditi, regenerisati, detoksificirati i nahraniti. Tijelo sve govori. Kada mi tijelo pacijenta ‘kaže’ da se nešto prećutalo, ja otvoreno pitam za to. Tada se pacijenti obično iznenade, a poneki mi pridaju i magijska svojstva ne shvatajući da sam ja uložila decenije u sticanje ovog znanja.

„KADA JE U PITANJU ČISTOĆA NAMJERE -
ŽIVOTINJE, DJECU I PACIJENTE NE MOŽETE PREVARITI.“

• **Da li vam ljudi vjeruju i prepoznajete li to povjerenje?**
Da i da. Pristupam otvorenog srca i to se prepoznaje. Kada je u pitanju čistoća namjere – životinje, djecu

i pacijente ne možete prevariti. Ja volim svoje pacijente, tako da su mi to pacijenti uvijek uzvraćali povjerenjem, i dok sam radila kao ljekar opšte medicine, i sada kao doktor bioregulatorne medicine. Zapravo smatram da je ljubav prema životu, čovječanstvu, svom pozivu i pacijentima sastavni dio terapije, pa svoje studente učim da ni ne počinju terapiju ako nisu u stanju da vole svog pacijenta. Ne možete iscljeliti pacijenta ako ga ne volite, a nije ni lako svakog voljeti. One koje je teško voljeti prvo naučim da volim, pa im onda pristupam terapijski. U suprotnom nema ni prave empatije, ni suštinskih terapijskih uvida.

Osim toga, jako puno vremena ulažem u inspiraciju i edukaciju pacijenata, jer vjerujem da se inspirisan i educiran pacijent najbrže i najbolje iscjeljuje. Zato moji pacijenti pažljivo slušaju savjete koje im dajem i žude da ih sprovedu u djelo. Pacijentu je neophodno 'širiti pluća' razvijanjem psiholoških resursa i spoznaja, jer im to jača samopouzdanje, pa samim time i vitalitet.

• **Sve to znači i da ne prilazite svakom pacijentu isto?**
To ni u ludilu! Bioregulacija jeste bazirana na nauci, ali terapija se mora dozirati u skladu sa autentičnim ritmom pacijenata i njegovom psiho-fizičkoj individualnosti. Tome su me naučili moji pacijenti, jer i mi, doktori, učimo od pacijenata! Svaki od njih je za mene novi profesionalni izazov i nova inspiracija za umjetnost življenja, rada i bitisanja. Svako ozdravljenje me iznova obraduje, a svakog komplikovanog ili neprijatnog pacijenta doživljavam kao poziv za svoj novi profesionalni kvantni skok. To je ono što mi daje nadahnuće, kao i ličnu i profesionalnu satisfakciju.

„GODINAMA SE MORA UČITI KAKO DA IZBACIMO TOKSINE KOJI SU NAM PRODATI KAO VRLINE, A ZAPRAVO SU IZVOR BOLESTI."

• **Da li se vama uključi alarm kada nešto nije u redu sa vašim zdravljem pa se onda preispitujete?**
Ja sada mnogo bolje živim bioregulatornu medicinu nego prije. Osluškujem kada bi trebalo da uradim detoksifikaciju i koju, šta mi treba da nahranim dušu, šta mi je potrebno za tijelo i kako tu 'hranu' pojačati. Ali priznaću da sam i dalje sklona samosabotaži, kao i da sam se sve do povratka u Crnu Goru 2020. godine mnogo predavala – i privatno i profesionalno, te tako sebe stavljala na posljednje mjesto. Kao i većina žena, bila sam žena koja je trčala! Sada su mi kćerke odrasle, a i značajno sam smanjila rad sa pacijentima, pa se najzad mogu više posvetiti sebi i provoditi više vremena za druženje sa svojim najmilijima i pažljivo biranim prijateljima; za pisanje, istraživanje, čitanje, igru, pjesmu, ples, prirodu… Ali i za pripremni rad kako najbolje mogu doprinijeti razvoju Crne Gore.

• **Umijete li da se distancirate od onog što je loše?**
To svaki čovjek uči do sudnjeg dana. Bio bi apsurd da kažem da sam naučila sve, ali mogu reći da jesam veliki dio. A i trebalo bi prvo vrline redefinisati, jer često se nešto što nije dobro proglašava vrlinom. Navešću vam primjer: otac me je učio da budem ponosna i to mi je ugradio kao vrlinu. Ja sam cijenu te vrline platila vrlo visoko, jer kad počnete da istražujete glavne toksine duše dođete upravo i do ponosa. Morala sam prihvatiti činjenicu da je ponos ekspresija rigidnog ega koja je toksična za dušu, te da lični integritet ljepše i mekše prezentira istinu – na način koji '*voli i ne boli*'.

Isto tako, nije isto biti fin i ispravan. Godinama se uči kako da izbacimo toksine koji su nam prodati kao vrline, a zapravo su izvor bolesti. Ali eto, i taj proces život čini interesantnim i lijepim.

• Doktorka, ja volim svoju porodicu. Volim svoj posao, volim ove susrete sa zanimljivim ljudima. Šta konkretno da učinim za svoje zdravlje i učinim ga što duže jakim?

Znam da pacijenti očekuju već spremnu aplikaciju i da ima dosta terapijskih istina koje se mogu generalizovati poput: pravilne hidratacije, savjeta kako birati, kombinovati i žvakati hranu, kako pratiti dnevni ritam i svoj bioritam…. Tih generalnih terapijskih savjeta koji se svima mogu preporučiti ima mnogo i ja ih rutinski šaljem svim svojim pacijentima.

Ali da bih došla do onoga što je specifično za pacijenta, ja radim cijeli bioregulatorni terapijski proces o kojem smo razgovarale, jer ono što je specifično za vas je samo u vašoj duši i tijelu, skriveno u dubini – i to prvo moram sagledati. Ali mogu vam dati jedan savjet, uz bojazan da je možda prerano…

A taj dio neka ostane između doktorke i mene.

***

Napomena

Adresa klinike na kojoj doktorka Bošković radi u Londonu je:
The Hale Clinic, 4 Harley Street, London W1G 9PB; www.haleclinic.com

Adresa sajta doktorke Bošković je https://**www.biomedicdoctor.com**

Intervju napravila Jelena Petrović, u Sutomoru, 29og februara 2024. godine.
Napisala za 'Plavu Zvijezdu' Jelena Petrović, orginalni link u prilogu:
https://plavazvijezda.com/dr-tatyana-boskovic-bosh-ubijanje-simptoma-je-investicija-u-buducu-tezu-bolest/
Na fotografiji gore: doktorkar Tatyana – Bosh i Jelena Petrović.

***